

Dova klockljud 1

Dova klockljud

Du har namnet, att du lever, och är död.

Upp. 3: 1. 319

Upp 3:1 s 319 10ch skriv till Sardes' församlings ängel: "Så säger han som har Guds sju andar och de sju stjärnorna: Jag känner dina gärningar; du har det namnet om dig, att du lever, men du är död.

Vilken hemsk upptäckt: Han är död! Vem kunde tro så illa om honom! Nej, det kan aldrig vara möjligt! Han lever! Han har ju ett faderligt nit om vår församling och brinner av nitälskan för den rena läran och jag hörde honom i går afton tala om vikten av att leva i Gud. Hela församlingen ser upp till honom såsom till sin andlige fader. Blott några få överspända sinnen misstänka hans fulla liv i Gud. Johannes! Du får ej säga, att han är död! Du har säkerligen sett en falsk syn. — Nej, sorgligt nog! »Han har namnet att leva, men är död.» Död! Huru uppskakande! Och hela församlingen på väg att dö! Bättringsropet skallar: "Bliv vaken och stärk de övriga, som var på väg att dö; ty jag har icke funnit dina gärningar fullkomliga inför Gud.» Bättra dig!

Upp 3:2 s 319 Vakna upp och håll dig vaken, och styrk det som ännu är kvar, det som har varit nära att dö. Ty jag har icke funnit dina gärningar vara fullkomliga inför min Gud. Upp 3:2

I

ETT NAMN

Jag hörde, att denne man hade ett aktat namn. Han hade namnet, att han levde. Utan tvivel var han beryktad som en särdeles god kristen. Och han framstod törhända såsom en, den där levde (**319 sen 314**) ett mycket heligt liv. Och han menade sig hava djupa erfarenheter uti det kristliga livet. Med intresse tog han del i allt, som kunde i någon mån vara ägnat att förhöja en kristens och predikants värde, gjorde stora uppoffringar och

försakade mycket i den kanske ej fullt medvetna avsikten att vinna ett stort rykte, ett glänsande namn bland sina trosfränder. Och alla, som sågo, hans nit, ropade: »Han lever!» Och församlingen i sin helhet återgav ropet: »Han lever!» Men det kommer ett brev under hans adress till Sardes. Han börjar läsa — rodnar och bleknar, bleknar och rodnar. »Vad! Är jag icke en kristen?» Han läser och utropar: »Stilen är Johannes', men rösten är Guds: Bättra dig!»

Ärelystnad och egenkärlek kunna driva en fallen själ bra långt i gudaktighet; men döden, som lurar därunder, skall i sin tid bliva uppenbar. Må vi icke leva för namnets skull, utan må vi leva för hans skull, som har utgivit sig för oss. Ett stort namn skall icke hjälpa oss inför Gud. Om vi aktades som änglar och vördades som fäder i Kristus, men saknade erkännande på högre ort, så vore vi skrymtare och usla förrädare. Vi skulle bedraga de menlösas hjärtan och röva äran ifrån Gud. Det kommer en dag, då Gud skall tala med oss, och då måste sanningen fram. En hög bekännelse kan skaffa oss vänner och beundrare; men äro vi falska, skall den stund komma, då vi med sorg och skam få stiga ned, ned, ned. Ty en är domaren och lagstiftaren; han skall döma sitt folk, och vi veta, att hans dom är rätt.

Give Gud, att varje livlös bekännare komme att vakna! Vilken uppståndelse, vilket vårflöde av bättringstårar skulle icke då båda en pingsttid för vår ofta andlösa kristendom! Frånvaron av liv är så kännbar, att otron triumferar över en (320 sen 321) död andlighet och fåfängan måste ersätta bristen på levande tro. Det andliga har i många fall blivit ett namn utan motsvarande liv, en ytlig gudsfruktan, som sällan har Gud för ögonen. Jag bävar för att säga det. En stor del av vår tids religiösa liv är brännmärkt av egenkärlek, avund och ärelystnad. Till och med predikstolen har för somliga blivit en utkik för religiös fåfänga. Skulle Herrens nitälskan icke brinna emot sådant! Vi hava lärare och lärarinnor i söndagsskolan, vilka äro det endast för

namnets skull, vi få missionsgåvor, som givaren gärna vill ha utbasunade, och för vilka han söker pris av människor.

Ett namn och ingenting mer. Gud hjälpe oss! Tusenden hava icke hunnit längre. De nöja sig med det kristna namnet. Den tid är nu svunnen, då detta namn måste beseglas med blod. Det är i många fall hedrande att hetas vara en kristen, understundom till och med förenat med ekonomiska fördelar. Det är nu jämförelsevis lätt att vara kristen, och blir man icke alltför andlig, så kan man undvika all smälek av världen. Djävulen låtsar vapenvila, och församlingen sover under det blodfärgade baneret. Men tänk, om hon är död!

II

EN FÖRSAMLINGSMEDLEM

Det hjälper icke till frälsning att stå i en kristen församling. Läraren i Sardes var icke utdriven som en grov avfälling, när han fick höra bättringsropet.

¹Och skriv till Sardes' församlings ängel: "Så säger han som har Guds sju andar och de sju stjärnorna: Jag känner dina gärningar; du har det namnet om dig, att du lever, men du är död.

Han var icke blott en medlem av församlingen i Sardes, utan även dess herde och lärare. Av detta förhållande se vi, att även en församlingsmedlem kan vara död. Och vad värre är, han kan vara död utan att veta det. Till församlingen i Laodicea sade Herren: »Du säger: Jag är rik och har överflöd och behöver intet, och vet icke, att du är den eländige och jämmerlige och blinde och nakne.»

¹⁷Du säger ju: 'Jag är rik, ja, jag har vunnit rikedomar och behöver intet'; och du vet icke att du just är eländig och ömkansvärd och fattig och blind och naken. Upp 3:17

Märk eländig, jämmerlig, blind, naken och likväl berömma sig av överflöd! Att vara fallen är beklagansvärt, men att icke tro eller vilja veta det är dock det förskräckligaste av allt.

Mången, som här nere sjöng och talade om himmelen skall icke få höra en ton av Lammets sång. Församlingsmedlemmar, som dogo i den lugna tron, att de voro Guds barn, skola aldrig få se Guds rike. De minnesvårdar, som bära orden: »Saliga äro de döda, som i Herren dö»,

¹³Och jag hörde en röst från himmelen säga: »Skriv: Saliga äro de döda som dö i Herren härefter. Ja, säger Anden, de skola få vila sig från sitt arbete, ty deras gärningar följa dem.» Upp 14:13

kunna vara resta över sådana, som i likhet med Lots hustru varit förklädda saltstoder. De hava sett sig tillbaka.

Denna tanke skakar mig i min varelses innersta djup. Det är väl gott, ja, stundom nödvändigt att sluta sig till en troende församling, men ett villkor eller en borgen för livet är det icke. Och den nytta man har av att stå i en sådan församling, beror väsentligt på den ande, som behärskar livet inom församlingen. Ty om anden är världslig och partibunden, har församlingsgemenskapen en förvånande makt att kväva innerligheten och livet hos varje medlem. Det onda sprider sig som en surdeg. Vanligen bliva medlemmarna varandra mycket lika. Detta beror på en hemlighetsfull växelverkan mellan själ och själ, liv och liv samt på makten av inflytandet, som är nästan oemotståndligt. I all synnerhet utövar församlingens huvudperson ett stort inflytande på församlingen. Bliver den äldste eller läraren världslig och slö, skall i regeln samma ande tyst men säkert överföras på hela församlingen.

Låt oss taga ett exempel från familjelivet! Där är en troende tjänare. Men husbonden andas hat mot religionen och kamraterna svärja och förbanna alla »läsare». Där är lek och hån, eder och lättsinniga visor från morgon till afton. Den troende tjänaren, hatad och utskrattad, suckar: »Det är trångt för mig att bo ibland dem, som hata friden.» Han bibehålles väl frisk i sin ande, ja, lever nära Herren; men vem undrar på, att han önskar se en tid, då han ostörd finge tjäna Gud och ej plågas av de gudlösas umgänge! Så lider det mot slutet av tjänsteåret, och huru hoppas ej hans hjärta att få en annan plats. Han söker sig in hos en kristen familj och tager städja av en välkänd församlingsmedlem. Och nu! Huru lyckligt och innerligt

han tänker leva med Gud.

Men familjelivet var icke så heligt, som han drömde om. Åtskilligt föreföll honom i början mycket underligt, men han litade på familjens erfarenhet och uppriktighet. Här gällde blott att stärka sitt »s v a g a» samvete! Och i sin oskuld tänkte han: »Det kan ju inte behöva vara så noga, då vi här äro Guds barn allesammans.» Och så blir det en lätt umgängeston, lättfärdigt skämt och skratt. Ef. 5: 4.

⁴ej heller ohöviskt väsende och dåraktigt tal och gyckel; sådant är otillbörligt. Låten fastmer tacksägelse höras. Ef 5:4

Härliga frihet! Det är icke så noga. Ja, just så. Ej så noga i vardagslivet, ej så noga att akta på Anden i småsaker, och så smyger sig djävulen in i familjelivet. Det glider utför. Där bliver en jordisk och sinnlig ande i hela familjelivet, och gudaktigheten sjunker ned till en vana, en kall plikt.

Så även med en församling, Om det icke är verkligt liv i en församling, så kan döden lättare smyga sig över dig där än bland världen. Det går så småningom. Det gäller blott att övervinna alla betänkligheter och lita på varandra, och så följa med den moderna andeströmningen till — förhårdelse steg för steg. Och slutligen står man där som en död medlem av församlingen. Det kan vara större livsfara bland slöa, världsliga kristna än bland den gudlösa världen.

För övrigt finnes icke gärna en plats så helig, att djävulen ej skulle våga sig dit. Det går för sig att falla mitt i oskuldens paradis. Och om hela församlingen lever, men du är död, så skall ingen kunna hjälpa dig, när brölloppsalen stänges.

Vad arvedel har den döde med den levande? Figuren i ett vaxkabinett kan ha en förvånande likhet med den person, som den avbildar, men döden skiljer bilden från den levande. Så ock med skrymtare och namnkristna. Vi fasa för liklukten, även om vår käraste vän ligger på bären. Om än med tårar bära vi dock våra döda till graven. Församlingsmedlem! Är du död? Inför Gud! Säg, lever du?

III

Biblisk församling s 325

Församlingen i Sardes blev icke klandrad för falsk lära eller bristande ordning. Det var en renlärig, väl ordnad församling. Det var icke fel i huvudet, men i hjärtat, icke uti församlingsordningen, men i livet. I döden och inför evighetens allvar skall vår teologi smälta ihop till detta ena: »Detta är det eviga livet, att de känna dig, den ende, sanne Guden, och den du har sänt, Jesus Kristus».

³Och detta är evigt liv, att de känna dig, den enda sanne Guden, och den du har sänt, Jesus Kristus. Joh 17:3

Men i en tid av andlig förbistring måste ju varje vaken kristen känna sig uppfordrad att försvara »den sunnda läran».

¹⁰för dem som öva otukt och onaturlig vällustsynd, för dem som äro människosäljare, lögnare, menedare eller något annat som strider mot den sunnda läran 1 Tim :10

Och de bästa försvar vi kunna giva för sanningen är att själva leva i sanningen. Det är en död församling, som söker ersätta Andens liv med glänsande teorier och vackra former, det är den mänskliga vanmakten, som tager till köttsliga vapen. Det är en skam, som vi torde få bära till ändens tid, att vi kommit i strid, om en religion, vars huvudsanningar äro så enkla, att ett barn kan fatta dem. Den kunskap, som uppblåser, och den lära, som ställer upp partiets beväpnade knektar, äro oss till föga heder.

Det finnes församlingar, som efter åldern borde leva i ungdomens fulla kraft, men redan äro förlamade. De bäras bort under inflytande av sömndrycker till döden. Världen i dess olika former taget överhanden i hjärtat, livet och församlingen. Och allt, vad

man till sist har kvar, är »den rena läran». Den ena församlingen går och den andra kommer. Man börjar, som det vore eld överallt, men slutar i försoffning och död. Vår tids frikyrkliga liv hotas med en smygande död. Steg för steg växer man väl i rikedom, lärdom, värdighet och anseende, men förlorar i enfald, kärlek och liv. Många, som lämnat de statskyrkliga formerna, hava, i stället för att utvecklas i liv, i många fall gått tillbaka. Man kan arbeta sig ur gamla former och förstelna i nya. Församlingen kan genom döda bekännare och en slarvig kristendom förlora sitt kristliga inflytande, ja, förskräckligt att säga, bidra mer till fritänkeriets utbredande än alla otrosskrifter i världen. Det förakt, som otron öser över oss, torde i många fall vara berättigat. Hava vi talat om sanningar, som vi föga trott på själva, och hava vi trampat under fötterna lärans huvudbud: kärleken av ett rent hjärta,

³Och förmaningens ändamål är kärlek av ett rent hjärta och av ett gott samvete och av en oskrymtad tro. 1 Tim 1:5

så hava vi i sanning föga att yvas över, men mycket, som borde kunna förödmjuka oss. Vad våra församlingar behöva är icke silver och guld, utan den tro, som kan säga: »Stå upp och gå!» Vi hava ingen brist på lärda utläggningar och icke heller så stor brist på religiös verksamhet, men vi hava brist på liv. Den otro och gudlöshet, som rustar sig till strid emot oss, borde komma oss att känna det krav, som ställes på sanningens bekännare i närvarande tid.

Mänsklig visdom kan icke segra. Vi behöva en motsvarande kraft, som trampar satan under sig, om det på oss skall besannas: »Den, som är i eder, är större än den, som är i världen;»

⁴I, kära barn, I ären av Gud och haven övervunnit dessa; ty han som är i eder är större än den som är i världen. 1 Joh 4:4

och detta är segern, som övervinner världen: vår tro.»

⁴Ty allt som är fött av Gud, det övervinner världen; och detta är den seger som har övervunnit världen: vår tro. 1 Joh 5:4

Må vi, som fordom Daniel, bekänna våra och vårt folks synder (Dan. 9),

⁵Vi hava syndat och gjort illa och varit ogudaktiga och avfälliga; vi hava vikit av ifrån dina bud och rätter Dan 9:5

och som judarna på Nehemjas tid, vakna upp till ett heligt liv!

¹Nehemjas, Hakaljas sons, berättelse. I månaden Kisleu, i det tjugonde året, när jag var i Susans borg, ²hände sig att Hanani, en av mina bröder, och några andra män kommo från Juda. Och jag frågade dem om judarna, den räddade skara som fanns kvar efter fångenskapen, och om Jerusalem. ³De sade till mig: ”De kvarblivna, de som efter fångenskapen finnas kvar i hövdingdömet, lida stor nöd och smälek, och Jerusalems mur är nedbruten, och dess portar äro uppbrända i eld.” ⁴När jag hade hört detta, satt jag gråtande och sörjande i flera dagar och fastade och bad inför himmelens Gud. ⁵Och jag sade: ”Ack HERRE, himmelens Gud, du store och fruktansvärde Gud, du som håller förbund och bevarar nåd mot dem som älska dig och hålla dina bud, ⁶låt ditt öra akta härpå, och låt dina ögon vara öppna, och hör din tjänares bön, den som jag nu beder inför dig både dag och natt, för Israels barn, dina tjänare, i det att jag bekänner Israels barns synder, dem som vi hava begått mot dig; ty också jag och min faders hus hava syndat. ⁷Vi hava svårt förbrutit oss mot dig; vi hava icke hållit de bud och stadgar och rätter som du gav din tjänare Mose. ⁸Men tänk på det ord som du gav din tjänare Mose, när du sade: ’Om I ären otrogna, så skall jag förströ eder bland folken; ⁹men om I vänden om till mig och hållen mina bud och gören efter dem, då vill jag, om än edra fördrivna vore vid himmelens ända, likväl församla dem därifrån och låta dem komma till den plats som jag har utvalt till boning åt mitt namn.’ ¹⁰De äro ju dina tjänare och ditt folk, som du har förlossat genom din stora kraft och din starka hand. ¹¹Ack Herre, låt ditt öra akta på din tjänares bön, ja, på vad dina tjänare bedja, de som vilja frukta ditt namn; låt nu din tjänare vara lyckosam och låt honom finna barmhärtighet inför denne man.” Neh 1:1-10

Ty vi hava skridit in i upplysningens tidevarv och vuxit i förståndet men gått tillbaka i livet, det liv, som härskar med kärlekens hela innerlighet och trons allt besegrande makt. Huru förödmjukande det än må vara, låtom oss gå tillbaka till den första kärlekens anderika barnaliv!

DEN SÄLLA TIDEN s 328

Församlingsläraren hade levat ett saligt liv i sin Herre. Han hade ej stulit sina medaljer, men han var numera ovärdig att bara dem. Detta är den sorgliga historien om sjunken andlighet. Och då vi leva i en tid, då »kärleken skall förkolna hos de flesta»,

¹²Och därigenom att laglösheten förökas, skall kärleken hos de flesta kallna. Matt 24:12

så är detta ett väckelserop för vår tid. Det gäller dig, du bibliska och renläriga samfund! Från den sälla tiden bevarar säkert ditt hjärta mångt kärt minne. Var det ej du, som bad och sjöng med en sådan innerlighet? Var det ej du, som i din tro var enfaldig som ett barn? Jo, visserligen, det är du. Men säg, huru kommer det sig, att din förr hjärtevarma religion kunnat bliva så kall och stel? Du ser misstänksam och dyster ut. Ack, hur har du enfaldiga öga kunnat bliva den andliga kritikens fönster? Stanna! Känn efter! Var är din forna lycka, din kärlek, din tro, din fröjd?

²²Ögat är kroppens lykta. Om nu ditt öga är friskt, så får hela din kropp ljus. ²³Men om ditt öga är fördärvat, då bliver hela din kropp höljd i mörker. Är det nu så, att ljuset, som du har i dig, är mörker, huru djupt bliver då icke mörkret!

²⁴Ingen kan tjäna två herrar; ty antingen kommer han då att hata den ene och älska den andre, eller kommer han att hålla sig till den förre och förakta den senare. I kunnen icke tjäna både Gud och Mamon.

²⁵Därför säger jag eder: Gören eder icke bekymmer för edert liv, vad I skolen äta eller dricka, ej heller för eder kropp, vad I skolen kläda eder med. Är icke livet mer än maten, och kroppen mer än kläderna? ²⁶Sen på fåglarna under himmelen: de så icke, ej heller skörda de, ej heller samla de in i lador; och likväl föder eder himmelske Fader dem. Ären I icke mycket mer än de? ²⁷Vilken av eder kan, med allt sitt bekymmer, lägga en enda aln till sin livslängd? Matt 6:22-27

²⁵Vid den tiden talade Jesus och sade: ”Jag prisar dig, Fader, du himmelens och jordens Herre, för att du väl har dolt detta för de visa och kloka, men uppenbarat det för de enfaldiga. Matt 11:25

Det var — jag minnes det väl — det var en lycklig tid, men den är icke nu. Livets ande susade över enfaldiga själar, som levde i Gud.

Det var som en änglasyn. Jakob omfamnade Esau under gråt, och de förenades till ett hjärta och en själ.

⁴Men Esau skyndade emot honom och tog honom i famn och föll honom om halsen och kysste honom; och de gräto. 1 Mos 33:4

Det var på den tiden icke så omöjligt att överse och förlåta; ty man levde i en kärlek, som skyler en myckenhet av synder. På den tiden förstod man icke så mycket, men älskade så mycket mer. Och fröjden över att tillhöra Jesus tog överhanden. De sjöngo, de bådo. Jag såg fridens ängel vagga dem till sömn och hörde deras läppar viska: »Jesus, tack Jesus!» De fröjdade sig om natten som David, de väckte morgonrodnaden med hjärtats lov. Jesus var deras rikedom, Jesus var deras sällskapshimmel. Liv, o, vad liv! Din tid är som oskuldens barnadröm. Liv, o, vad liv! Du sjöd i varje åder, du gav församlingskroppen spänstighet och kraft; du var en ständigt svallandel källa av glädje och ljus!

Var du med på de nyomvändas möte? Jag måste säga, det var en oförgätlig stund. — Stund! Vi höllo på i fem timmar, men de flögo bort, som hade de varit fem ögonblick, ingen borta, ingen sovande bland oss. Alla inför Gud, alla livs levande. Allt, vad vi kunde önska, var en evighet med Jesus. Se på dessa levande själar! Hör, vilka varma, innerligt barnsliga böner! Huru litet måste världen och de ting, som äro i världen — huru litet måste de betyda för dem! Och huru litet de tänka på »ren lära» och »biblisk församlingsordning,»^[1] men huru

* tydligt är, att författaren icke velat förneka, att ren lära och biblisk församlingsordning i och för sig är något gott Anm av utg.

sant och innerligt de le va ett andligt liv! Vad de älska att höra är talet om Jesus, den korsfäste. För all del, kasta icke in utkylande stridsfrågor ibland dem, svält dem icke med döda teorier! Låt dem vara! Sjung deras sånger, bed deras böner!

Det uppstår en väckelse i hela trakten. Det sker icke genom övertalande ord av mänsklig visdom, utan genom levande bekännelser av enfaldiga barn. »O, jag är så lycklig», säga de. »Jesus har frälst mig, och det är så saligt att vara Guds barn.» De

vända sig till sina anhöriga och vänner med bevekande böner att fly till Jesus. »O, mamma», säga de, »lämna dig åt Jesus. Han är så god. Han förlåter oss alla våra synder.» Ynglingen fattar sin kamrat och ber honom göra sällskap till himmelen. Vem kan stå emot? Moder och dotter bada i tårar; den gamle gråhårs mannen kommer stapplande vid staven och säger under tårar: »Käre pastor! Min son har blivit omvänd, och jag skulle även vilja bli frälst. Vill pastorn bedja för min arma själ?» Och under det pastorn ligger på sina knän med den grånade syndaren, fara Guds änglar upp och ned över församlingen.

Det kommer en söndag. Där sitter en skara bedjande själar. Se på dem! Tåren på deras kind är hjärtats tysta bön, den klara blicken själens öppna fönster mot himmelen. Läraren skall predika. Den helige Ande faller på honom, och med själens hela glöd tolkar han nådens fullhet i Jesus. Det flödar som en stilla bäck i rosengård, men sväller ju mer till en ström av liv. Läraren talar hjärtats enfaldiga, levande språk, och allas ansikten stråla av frid. Men ingen kommer ihåg att beundra predikanten; de beundra Jesus och bero av Guds kraft. Och lärarens innersta uppsåt är att vinna hjärtan för Jesus. Gud välsigne den mannen! Han lyckas. Andens vishet är hans predikoutkast, och böneumgänget med Jesus hans förberedelse. Små ord, stora verkningar! Sälla tid! Var är du? Har du blivit ett minne blott?

V

Barnet teologie doktor s 331

Vad församlingsläraren hade varit, det var han icke nu. Han hade sitt namn, sin yttre hållning, sin församling med missions- och syföreningar, regelbundna möten och vanliga andaktsövningar — allt rörde sig i rätt spår, allt var så gott, men allt saknade liv. Utomordentliga åtgärder hade blivit vidtagna för ordnande av församlingens yttre och inre angelägenheter. Under väckelsetiden blev lokalen för trång. Församlingen byggde ett nytt hus, en stor modern kyrka, och

läraren torde få tillökt på lönen. Det familjära och broderliga uti sammankomsterna har nu emellertid flytt. Det är så stelt och dött. Vi känna oss vemodiga. Skola vi fly? Bort det. Sammankomsten begynner, orgeltoner brusa, och vi känna oss lättare om hjärtat. Församlingsläraren bestiger talarestolen och håller ett väl genomtänkt föredrag, varpå en psalm sjunges och andakten är slut.

Där ute står en stor människoskara, större än den vi sågo sist.

»Vad tyckte du om predikan?» — »Åh, det var ju någonting alldeles märkvärdigt. Vår pastor har förkovrat sig betydligt på den sista tiden. Det kan vara något att höra. Och, vet du, jag hörde grannen X. säga i går afton, att han aldrig hört en så väldig predikan, som den pastorn höll i söndags. Det är allt ett märkligt vittnesbörd av en så gudlös människa.» »Ja, broder G., vi ha mycket att tacka Gud för. Vår församling har under den fromme lärarens vård ökat betydligt, och ingen lär väl kunna neka, att vår församling är den mest bibliska av alla.»

Men tyst! Vad! Jag såg ett liktåg sättas i rörelse vid dödens sorgmarsch. Död lärare, död församling! Ack, när hava de dött?

Det livlösa allvaret besvarar Andens röst med ett ihåligt eko. Icke ett hjärta röres till ånger och tillbedjan, ingen hand lyftes för att svära Herren trohet. Ack, det är en vitmenad grav med andeligen döda människor! Det har gått steg för steg. Döden smög sig obemärkt in på livet, och deras likbegängelse var en sorgeakt, som ingen mer än evigheten bevittnade. När eller huru de hava dött, veta vi icke; men vad vi veta, det är, att de ej äro, vad de hava varit. Allt rör sig uti en kall, livlös form. De kunna visa fanor och standar, som de tagit i striden, men hjältarna —? De äro döda! Den brinnande hänförelsens eld är släckt, den allt offrande kärleken är död, och den helhjärtade hängivenheten ligger på pliktens kalla bår.

Då livsgemenskapen med Herren är avskuren, liknar man en vagn,

som blivit avkopplad från ett framilande bantåg. Han ilar fram i sitt rätta spår, satt i rörelse av den kraft, med vilken han stod i förbindelse, när han gick ut från den första stationen.

»De hava lupit väl», kan det sägas om många. De började väl och fortsatte väl till en tid, men blevo allt mer loja, ytliga och världsliga, De veta icke av några syndafall; men, om de vilja, veta de om en lyckligare tid i sitt kristliga liv. De hava satts i rörelse, och de gå — huru länge? Ja, det veta vi icke. De tala, de sjunga, de arbeta, de lida. Det ser ut, som om de levde, men — ve, ack ve! Jag ser en hand sticka fram och skriva i bokstäver av eld: »Du har namnet, att du lever; men du är — död!»

1 Och skriv till Sardes' församlings ängel: »Så säger han som har Guds sju andar och de sju stjärnorna: Jag känner dina gärningar; du har det namnet om dig, att du lever, men du är död. Upp 3:1

VI

SORGLIGT! SORGLIGT! 334

Deras tempel är öde, ty livets Ande har flugit sin kos. Lovsångerna äro kalla, och bönerna frusna. Gudstjänsten liknar ett dött panorama av målade skuggor. Vanans makt drager sångens positiv, och den kalla plikten talar över »Jesu kärlek till en fallen värld.» Vilket åtlöje för helvetet, vilken sorg för himmelen! Den yttre bekännelsen har blivit deras liksvepning och den livlösa formen deras likkistor. Det är tyst, tyst som i graven! Alla äro eniga, ty alla äro ense om att sova. Sova, när det gäller det fulla livet i Gud, sova, då Anden uppfordrar till kamp för människosjälar; brinna, då det bliver fråga om »läran» och »åskådningen», arbeta, när det gäller egna intressen, men draga sig tillbaka, när det gäller att offra sig själv!

Sorgligt! Sorgligt!

Det går an att predika för andra, men själv icke hålla

provet. Många skola säga på den dagen: »Hava vi icke profeterat i ditt namn, *i ditt namn utdrivit onda andar och i ditt namn gjort många kraftiga gärningar*. Men Herren skall svara dem och säga: »Jag kände eder aldrig; gå bort ifrån mig, I ogärningsmän». Matt. 7: 22, 23.

²²Många skola på 'den dagen' säga till mig: 'Herre, Herre, hava vi icke profeterat i ditt namn och genom ditt namn drivit ut onda andar och genom ditt namn gjort många kraftgärningar?'

²³Men då skall jag betyga för dem: 'Jag har aldrig känt eder; gå bort ifrån mig, I ogärningsmän.' Matt 7 22 f

Med vemod och sorg hava vi följt utvecklingen av det religiösa livet. Det kan, det får icke döljas: faran är stor. Det börjar skrida till den tid, då alla bliva sömniga och insomna. Vi hava, Gud vare lov, gjort stora framsteg i kunskap; men stora steg bakåt i liv, och vad värre är: de flesta tro det icke. Man gläds fastmera över lysande framsteg i det kristliga livet. Predikanterna bliva ju mer märkvärdiga och lägga an på att få en storslagen, formfulländad predikan. Det går nu icke längre an att tala som Anden giver att tala,

⁴Och de blevo alla uppfyllda av helig ande och begynte tala andra tungomål, efter som Anden ingav dem att tala. Apg 2:4

utan man måste taga den mänskliga visdom en till hjälp, på det man måtte bliva smickrad som en stor talare. Det kan på så sätt lyckas, att man kan bliva en stor man på talarestolen; men har man blivit till gagn för Guds församling eller en räddare av förlorade själar? Var denna utmärkta predikan just det, som Anden avpassade för stundens behov? Var det ord eller liv?

Det sades om några, att »de drogo ut för namnets skull».

⁷Ty för hans namns skull hava de dragit åstad, utan att hava tagit emot något av hedningarna. 3 Joh 1:7

Men, vilket namn? Det finnes troende, som företagit sig att predika för namnets skull; det finnes söndagsskollärare, som gå till söndagsskolan för namnets skull; det finnes män och kvinnor, som offra alla sina ägodelar för namnets skull, och det finnes livlösa bekännare, som göra

vad som helst, blott man blåser i basun för dem. De älska sig själva och vilja bli smickrade. Men åter andra draga ut för Herrens egen skull. Ack, om du, vid Andens ljus ville söka rätt på hjärtats uppsåt! Icke har Gud sänt sina vittnen för att skörda beröm; nej, för att förhålliga Gud. Varför talar du? Är det Gud eller människor till behag? Ja, vi fråga: Lever du? Och säg, lever du ett fullt kärleksliv? Besinna dig och svara inför Gud!

VII

LIV! LIV! KOM IGEN! S 336

Kristendomen är icke åskådning utan liv. Vad namn vi burit, vad rykte vi fått i världen betyder föga. Äga vi liv? Ett stort förtroende är gott, om det vinnes genom ett verkligen heligt liv, — det är en dyrbar rikedom, som vi med fruktan och bävan må förvalta till Herrens fördel, men vari vi icke må förälska oss och glömma livet, hjärtats ställning inför Gud.

Jag är glad, att du tillhör oss, och att du står i ett »bibliskt» samfund; men säg: lever du? Skaran av kristna bekännare har till vår stora glädje ökats och den växer, men många av dem sakna livet i Guds Son. Somliga hava aldrig blivit omskurna i hjärtat.

²⁸Ty den är icke jude, som är det i utvärtes måtto, ej heller är det omskärelse, som sker utvärtes på köttet. ²⁹Nej, den är jude, som är det i invärtes måtto, och omskärelse är hjärtats omskärelse, en som sker i Anden, och icke i kraft av bokstaven; och han har sin berömmelse, icke från människor, utan från Gud. Rom 2:28 f

¹¹I honom haven I ock blivit omskurna genom en omskärelse, som icke skedde med händer, en som bestod däri att I bleven avklädda eder köttsliga kropp; jag menar omskärelsen i Kristus. Kol 2:11

Deras omvändelse var ytlig, inbillad, falsk. Andra hava levat ett verkligt trosliv, men sjunkit i Anden och åter kommit i trældom. De leva för sig själva och för världen. Allt vad de veta är, att de stå i församlingen. I vardagslivet och i hemmet pryda de icke Kristi lära. Och de bliva ju mer jordiska, högfärdiga och

läattsinniga. De äro skamfläckar, stötestenar och förargelseklippor.

»som är ”en stötesten och en klippa till fall”. Eftersom de icke hörsamma ordet, stöta de sig; så var det ock bestämt om dem. 1 Petr 2:8

Min vän, tänk om du skall gråta utanför himmelens port! Här kan du hanka dig fram och fröjdas ibland oss; men tänk, om du skall utkastas från de heliga en dag! Bättra dig! Fallna själ, ropa: »Liv, liv!» Kom åter! Kom åter!

Ack, allt blir väl, bara vi få liv. Våra församlingar skola blomstra igen, blott vi släppa in Örtagårdsmästaren. Var är han? Låtom oss skicka bud efter honom och säga, att han skyndar sig. Vi önska ett dop över oss, ett dop av nytt liv. Liv, oändliga fullhet, kom igen! Liv uti hjärtat, liv uti bekännelsen, liv uti våra döda hjältar, liv uti våra möten, liv uti våra handlingar, liv uti brödragemenskapen. — Liv, kom! Kom över oss som ett uppfriskande regn! Kom med fullheten av innerlig kärlek och barnslig tro. Och låt även mig få känna din hälsoflod! Vi giva dig ingen ro, förrän du kommer över varje själ.

Broder, vakna! Slå icke dövörat till! Vår tid är en behaglig tid; men måtte vi icke använda den illa! Det är en ivrig verksamhet på alla områden, och även Guds verk rör sig med ökad hastighet; men om alla bekännare bleve fulla av liv, skulle en bävan komma över varje själ. Våra böner skulle skaka elementen, och våra vittnen gå åstad med ett budskap och en tro, som besegrade världen. Må våra missionsföreningar icke bliva döda proselytmaskiner. Må vi icke till följe av bristande liv öda halvandliga och dödfödda barn! Och må vi skona den arme hedningen för partiväsandets förbannelse! Det är nu icke tid att kivas om åskådningar, ty världen håller på att förgås. Men skola vi kunna rädda dem, måste vi själva leva Andens fulla liv. Död formkristendom och döda predikningar kunna icke rädda världen, och aldrig skola vi lyckas föra andra längre än vi själva hava hunnit.

Lycklig den, som finnes ibland de få, vilka icke besmittat sina kläder!
Lycklig den, som lever!

4Dock kunna hos dig i Sardes nämnas några få som icke hava fläckt sina kläder; och dessa

skola vandra med mig i vita kläder, ty de äro värdiga därtill Upp 3:4

Herren kan och skall bevara de sina.

Namnet: »Du lever», och du, »du är död».

«Och skriv till Sardes' församlings ängel:»Så säger han som har Guds sju andar och de sju stjärnorna: Jag känner dina gärningar; du har det namnet om dig, att du lever, men du är död.
Upp 3:1

Säg, är det du? Frågan gäller ingenting mindre än ditt liv. Du tror, att du lever. Läraren i Sardes trodde det ock. Du är beryktad som en helgad kristen. Församlingsläraren ock. Du står uti en Guds församling. Den fallne var församlingsängel.

«Och skriv till Sardes' församlings ängel:»Så säger han som har Guds sju andar och de sju stjärnorna: Jag känner dina gärningar; du har det namnet om dig, att du lever, men du är död.
Upp 3:1

Det var en tid, då du levde i barnslig förening med Jesus, men hur är det nu? Du litar på din omvändelse, men lever du nu? Ack, pröva dig! Vår tid är den allvarligaste tid, som Guds församling upplevat. Döden smyger sig fram till församlingens hjärta. Och vad är »lära» och »församling», om dess pulsar icke slå av liv. Sorgligt nog hava många, under sysslandet med det andliga, ganska litet med Gud att göra. Och du har namnet att du lever, men du är död. Amen.

*

Såsom ett komplement till de allvarliga, väckande och rannsakande orden, vari vår avsomnade border har talat till oss, vilja vi anföra något ur hans skrift: »Jag fann honom icke». Sedan han där, liksom i den här ovan avslutade uppsatsen, skarpt framhållit bristen på verklig kristendom både på det ena och andra området, säger han till sist: »Härmed har jag icke velat säga, att inga hängivna, helgade och andeuppfyllda kristna skulle finnas. Gud vare lov! Det finnes många.»
K—dt.